

ବୁଦ୍ଧିମତ୍ତା କାହାରେ

№ 132

Łódź, Piątek, 9 czerwca 1933 r.

בְּרִית־אַדְּרָגָה

לארן פרויטאג, מץ סיון הרצין

N° 132

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — 224-71. פערטראַפֿאָוועֶר 21, לֹדוֹץ, טַעַל.

טּוֹרֶדֶת אָזְן סְפָאַרְטָה-פְּעַסְטִּין מְאַגְּעָנָשְׁטָעָן

נארק העלענאוּר טראמוואַי-זופאָהָר 4 און 8

א גראוניסער רעליגיעוער הארטעיזרט

פָּרָק הַעֲלֹתָבָאָרוֹ

**פּוֹ וּלְטַ-בָּרִימָטוֹן
אוֹרְבֵּעַרְ-קָאנְטָאָר
סִינְגְּנָגְנָעַן**

משה קומץ צהוי

**פָּוּ וַעֲלָט = בָּעֵרִים מִזְמֹן
אוֹיְבָעָר = לְאַנְטָאָר
פָּוּ וַעֲרַשְׁעוּוֹר סִינְגְּבָאָגָעָץ**

ב' ים קלואויר : הר לירמיירמאן-אוויאד אונומאי

דעת. יצחק נריבוביץ

ארץ ישראל אין די איזיפנאָפַע פון 18-הן ציוניסטיישן קאנגרעס צוילעטען פון 30 נו. בו 2 ול. שווין זיך בעקצטען און צויניזשען-ביבאָר (שודטראַעס האַתָּה) (זילדרטראַבְּעָת) (66), "תוצחות הארץ" (שרודטיעעקסק 3). אַבְּרוֹת-זִוּן (בל. קאָשטָה 4), גַּם, נָרוֹן (נָאוֹטְעָסְקָה 15) אָנוּ בַּי 7. דָּעדְרָעָמָן (נָאוֹיְקָהָסְקָה 5).

ארץ ישראל וועט אַרְיוֹסְטְּרָעָטָן מיט אָ רַעֲדָע אַד. פָּ. "אנְזָוָעָט דָּרְגָּרִיכְגָּגָעָן" צוֹנוּסְטִישָׁעָר מִשְׁתַּחַן 8.30. צוֹנוּסְטִישָׁעָר צוֹנוּסְטִישָׁעָר 11(6) סֵיו (11) זוֹנוּטָאָג. אָין לָאָדוֹן.

ציָנוּנִיסְטִישָׁעָר צוֹנוּסְטִישָׁעָר צוֹנוּסְטִישָׁעָר צוֹנוּסְטִישָׁעָר צוֹנוּנִיסְטִישָׁעָר אָרגָּנִיזָּאָצִיעָן פִּילָּהָרָמָּאָנִיעָן-זָן נָאָרוֹטָאָוּטָשָׁא 0.

בְּיוֹזּוֹוִילִינָּעַ כְּלָאֶבְגָּעַן.
 צוֹלֵיב דָּעַם. וְאֵס דִּי אַקְנְדָרְעַנְצַן מַעֲרַשְׁפְּרִיסַט סַפְּלַשַּׁע
 לְאַגְּנָגָעַן. אָז אַיִן קְלָבְשָׂעַן אֵין כְּלוֹמְרַשְׁת נִישְׁתַּחַב גַּעֲזָעַן רַהֲוִיגַן.
 עַפְּכָעַן מִיר בעַקְאָנט. אָז דָּאָס שְׁטִימָט נִישְׁתַּמְּסַדְּמַת מִים דְּפָר וִירָקָן.
 יְכָקִיקַת, וְאֵס קְעָגָעַן פַּסְמָשְׁטָעַלְעַן דִּי לְעַטְגִּיקָם, וּוּפְלָכָעַן וְאוֹזָיִן
 עַן דָּאָרט. דִּי פְּרוֹאָגָעַן. וּוּפְלָכָעַן מַעֲרַשְׁפְּרִיסַטָּעַן בְּיוֹזּוֹוִילִינָּעַ
 וּוּפְלָכָעַן רְכִיכָּות. וּוּפְלָעַן צִינְגְּזָוְגָעַן וּוּפְרָעַן צַי גַּרְיכְּטַלְיְיכָעַר
 עַרְגָּאנְטוֹוָאַרְטָלְיְיכִיקַת.
 גַּעַנְוִיְּעָרָע אַינְגָּה אַרְמָמְצִיעָס קָעַן מַעַן בעַקְוּמָעַן בִּי דִי לְעַטָּה.
 יְקָעַ, וּוּפְלָכָעַן וְאוֹזָיִן דָּאָרט שְׁוִין צַי גַּפְוִיטִיעַ צַיִטַּמַּה.
 עַס מַפְּגָּעַן אַזְנְבָּרְשָׁרִיפְטָעַן:

וַיְלַט אֵיהֶר זִיר גוֹט עֲרָהָלָעּוּ?
דער בעהאָסְטֶר וְלָאָט בְּשֶׁרֶר
קָעְנְסִיאָנָט אָזִין זַוְישְׁנָיוֹאָוֹאָגָּוָּה
(איינע. יאמקאהַיטש, איינגענט היילך)
בְּעִדְצָת שֻׁהָנָה, זַוְיגָן, הַוִּיכָע צִימְצָרָן מִיט אַלְפָן דְּבָעַ.
קוּעָומְלִיכְקִיטָּן, שְׁטוּרָגָן הַינְּזִיעָנִישׁ, גַּעַמְשָׂקְפָּלָעָן קָדָ
אָגָּוָן דָּעַר אוֹזְמִיזָיכָן פָּרָן קָאָרָן. רַזְעַע בְּדִינְגָּוָן
וְזָאָס עַדְעַר וּוָעַט הַעֲכָט צִוְּיָדִיכָּן זַיִן. רַזְעַע-
קָאנְגְּזָעָרטָעָן אָזִין פַּעֲרִידְעָן גַּעַזְזָלְשָׁאָפָטָן-שְׁוַיְלָעָן.
זַוְלוֹבָן פְּגָ�קְוָרָעָן תָּרוֹדוֹן דִּי פְּרִיעָעָן נִישָּׁאָט פְּעַזְעַעַטְמִיבָּרָט.
קוּטָט אָזִין אֵיהֶר וּוָעַט זִיר אַיְבָּרְצִיכְיָזָנוּ פִּיטָּא אַכְמָזָגָן
הַעֲלָמָה וְהַעֲלָמָה בְּהַאֲגָּוָרְמָהִיטָּן.

אֲזֶה דָעַר עַפְתֹּו אַלְיָרְכִּיָּה!

אוינט אַלְפָקָסָן דָּרְיָקָא 27 ווֹאוֹינִיט בֵּי מֵיר אַ גְּעוּוֹפֶס

בעהאנטמאכונג

אל געמייבע פערזאלמוונג

טיף געבעזיגען שטעהן מיר בעים פרישען קבר
פָּנִים אֲבוֹנָעַר הַאֲצְרִיכֶּתֶם טְרִינְדֵּד
נִיְּסָאָלָה שְׁוֹאָרְצְבָּרְגָּן
וועכלע אייז צוועקנעריסטען געוווארען אין איהרע בליהענד-
סטע יאהרען פון אונזונדר קריין. ג טרייסט וועלען מיר
געמיגען אין דער איבערזונעבלילגנער קומפלציגע.
סָאָלָל וְסָלָצָפָר, כְּסָנָגָן, כְּטוּחוֹן, פְּלִיצָטָר,
הַיּוֹבָקָטָם, פְּרָנוֹגָטָן, גְּזָרָפָטָעָן

עַנְקָעֶל שְׂרִיּוֹפְמָאָן
אלאן איזו-מיד שלגדייג דירוה-געעל 800 זג. פאלר 4 יאָהָר, ווֹאָס
ער צָהָלֶת נִישְׁתְּ קִין גְּרָשָׁעָן. דָּרְבֵּעָר פָּדָעָר אֵיךְ אִיחָדָה
אָזְקִים, פָּוּ כָּר זָוֵל קָמָעָן זָוֵל פָּרְגָּלְיִיכָּעָן. אַיִן גְּעַבְנָגָאל בֵּין
אַיִיךְ וְגַעֲזָוִינְגָּעָן אִיהָם זָהָגָעָן. וּוְיִילְךְ אֵיךְ הָאָבָב אָזְחִים
אִיהָם אָגְעַפְקָסְמִיסְיעַ.

3069 **דו פערוואָלטונג פון „ליְבַת הַפְּדָלֶן“**
עֲרֵשְׁשְׁטְּפֶלְעָן דִּי אַינְגְּלִיךְ-דְּגָנָם-קָאָרָטְשָׁן.
צְבָעָן: זֹנְמָטָן 4 נַמְּ אָן דִּיְנְסְטָמָן, 8 אָוֹן. קִיטֶּס פָּאר 2 פָּאָרוֹאָהָלֶךְ. עֲרֵוֹאָמְלְגָנְגָן:

אנזעפר טיכסטען מיטגעט יהל דרייקען מיר אויס דעם ח'
ד"ר י. האצענבעגןע
אין זיין צער זוליב דעם טויט גון זיין
מו-טער ב'ג
די פערוואלטונג
פונ פראיאיניגטעו כירושנער-צעד
אוֹן לאָדוֹן זאּוֹאוֹדוֹסָאָן 4.
3038

ווערטשעל שירמס
או שפאנצ'ר-שטעהן
ס. פִּינְגָּנוֹבּוֹיִם
לאדוֹן, נאַרְוָתָוּוֹיסְטָה 19

עמפעלהט און אַן אַ וַיְכַפֵּן אַיְסָוָהָל סָוֶן קָאַלְרִיטָס דָּמְפָן. אַן
מַפְּנָעָרָן שִׁירָם אַן שְׂפָקָעָן צָוָן קָאַנְהָוּרְעִילְ-פְּרִיזָן.
געַהַמָּן צָוָן צָלְעָרְיִי רְפָעָרְטָאָרְפָּעָן סָוֶן שְׁוּרָם אַן שְׂפָקָעָן.

אנָגָם עַז **פָעָנְסִיאָנָט וּוּנָרָן**
אַיְן נְיִיעָם
פָּאַלְקְסְּבָּלָּאָט
הַאֲבָפָּעָן אַנְיִוְּסְפָּעָן
עַרְבָּגָלָן!

עַמְפְּגָהָלָט: זְוִינְגָּן צִימָעָרָן אַיְן צָלָן.
טְפָן טְרוּקְפָּטָס סָקְנָאָוּרָן וְאַלָּן.
גַּעַשְׁמָמָעָן כּוֹדָן אַיְיךְ מַעְרְגָּנָן
דִּיפְּשָׁעָן. בְּלִיגָּן פְּרִיזָן.
פָּאָרְנְדָרָן אַזְמָנָעָר אַזְנְבָּעָלְמָנָעָר
אַזְיְוּבָּקָט חָוָאָת לְעָדָרְדָּרָן.
דָּאָרְדָּא-פְּלָאָזָשָׁן. אַז לְאָרְחָוּן אַיְן אַרְטָן.
אַדְרָעָט: גְּלָאוֹןָן (בַּיְדָהָיָן) נִי-אַטְחוּקָם
פָּעָנְיאָנָט חִינָּעָן.

עַם וּוּרְטָן גַּעַזְוָכָט

אַ פְּהָלוּן פְּעַרְדָּאָן

וּוְעַלְכָּרָן זָאָל קָפָעָן וּוְפָרְיוּרָן קְיִיְעָמָן
סָאָר אַגְּוִין-וּוְעַבְּרָיִי סְפָצָן. זָאָל אַן
קְוָנְסְטָן-זְיִידָן. בְּעַרְגָּזָנָט וּוּעָלָן. וּוּרְטָן
פְּרָזָקָעָן, וּוּלְכָעָן הַאֲבָעָן פְּרָקָסִיק אַוְיהָ
דָּעַם גַּעַבְּט אַיְן צָוָן-וּוְעַבְּרָיִיּוֹן. אַפְּרָעָט
אַזְמָנָעָר, "צָוָן-וּוְעַבְּרָיִיּוֹן" אַיְן אַרְמִינִיסְטָר

פָּעָנְיאָנָט חִינָּעָן.

אַגְּרָוִסָּמָן

צִימָעָר

מִיטָּסָרְצָט צְבָעָן דִּי קָוָן. פָּאָר אַגְּוִין
קְיִידָעָרָן צְוָרְפָּאָלָן סָוֶן בְּאָפָּלָן צָיְעָן
בְּיִטְפָּן. אַז קְלָיְנָעָן טָעָן 173-18. פָּוָן
9-12 אַזְמָטָאָג אַן 150 7-3 נִצְמָמָן

Dr. med.

H. KRAUSKOPF

קְיִישָׁרְיוּעָן אַיְן פְּרָוִיְקָן-קְרָאָנְקָהִיטָּעָן

צְרִיקְגָּעָלְעָהָרָט

וּגְ-עַדְןְּדוֹן שָׁעָר 15. טָעָן 47-48
נִפְמָס אַן פָּוָן 4 בֵּין 7 אַזְוּדָנָר.

אַגְּרָוִסָּמָן

צִימָעָר

מִילְיטָעָר-בְּעַאמְטָעָר

עַרְטְּפָלְסָט אַיְן פְּצָצָעָן אַן אַנְחִוְוָגָנָן

פָּאָר צְרִיקְגָּעָקְעָמָפָּעָן סָוֶן אַוְיְסְלָגָנָר

וּוּלְכָעָן הַאֲבָעָן צְוָילָבָן וּוּלְכָעָן סָפָאָר
סִבְוָתָן נִישָׁט דְּרָגָנָמָמָטָס דְּרָגָנָרָט
דִּינְסָט. :-: סְפָצְיָאָלָט אַיְן שְׁרִיבָעָן
סָוֶן בֵּית עַסְפָּמָס פָּאָר

אַיְבָּצְלָגָע שְׁפִּילְיוֹזָעָרָט

בְּמַאְזִינְקָוּזָע 10

שְׁרִיבָעָן שָׁעָהָן אַן שְׁנָעָל

לְפָרְנָס אַיְסָטָרְצָט דָּעָר בְּעַרְהָמָטָר

לְאַלְנוֹרָת 7. בְּעַד מְמָאָז

אַיְן 15 לְקָצְיוּעָן, אַיְיךְ וְעַרְתָּמָה אַוְסְגָּלָנְקָרָנָה
שְׁרוּבָּגָן אַז וְדִישָׁעָן בְּרִוָּה אַתָּה סְפָחָלָר אַן 1

חָוָדֶש, אַזְוָלָה דָּקָם וְאַסְפָּעָן בְּגָרוֹזָוֹן. וְיִלְלָא
מְעַרְתָּמָה שְׁוֹרָאָלְגָן יְנַשְּׁטָפָן צְרָעָן 10

לְעַהְרָעָרִין שְׁלָאָסְטָרִיִּי

אַרְבִּיטָעָט

גּוֹסָט פְּלָאָגָנָגִי

וְיִוְיָדָהָן אַזְמָנָהָן - מַעְשָׁרָהָן, בְּעַרְבָּרְגָּנְדָּן, אַגְּרָוִסָּמָן,
שְׁוֹרָאָלְגָן, בְּעַרְבָּרְגָּנְדָּן, אַגְּרָוִסָּמָן

שְׁוֹרָאָלְגָן, בְּעַרְבָּרְגָּנְדָּן, אַגְּרָוִסָּמָן

לְאַסְמָאָה, בְּעַרְבָּרְגָּנְדָּן, אַגְּרָוִסָּמָן

בְּזָהָרְגָּנְדָּן, אַגְּרָוִסָּמָן

לְאַסְמָאָה, בְּעַרְבָּרְגָּנְדָּן, אַגְּרָוִסָּמָן

דער געטלאמענער „פאלט פון דיד פיר“ פערשטארכט דעם מצב פויז אונרוה איז אייראפע

**רוי איז צוּג עגאנגעז דאָס אוַיסְשֶׁלִישׁוֹ דעם דיַיטֵשׁ פרעַסְעַ.
פֿערַבָּאנְד פֿוֹן רַעַר אַינְטַעֲרַבָּאַצּ. זְשַׁוְרְנָאַלִיסְטוֹ=פֿעַד עַרְאַצְיַע?
אַינְטַעְרוֹוַיָּאַ מִיטְזַיְּ פֿרַעְוָעַס פֿוֹן יְוִדְיִישָׁעַו וְשַׁוְרְנָאַלִיסְטוֹ=סִינְדְּרִיקָאַטָּה דְּרַיְּ גַּאטְלִיבְּ**

וְאֶרְךָ שָׁאַלְמָנָה. (ט"א) זֶעֱרָה פְּרִיעָרָעָס פָּנוּ דָעֵר יְדָעָה
וְשָׂעֵר טַעֲקָצִיךְ פָּנוּ אַלְפְּרִילְשָׁעָן וְשַׁהְרַגְלִישָׁעָן סִיבָּה
בְּצָעֵן הַאֲתָא אָזְרָה דָעַ. סְפָאַיְעָן נִישָׁט גַּמְפָאַכְתָּ קַיְיָן
אֲזָמְזָעָן אַרְבָּהָן אַלְמָנָה. זֶעֱרָה פְּרִיעָרָעָס פָּנוּ דָעֵר טַעֲקָצִיךְ
סְבָּטָמָן אַיְזָן אַזְרָה דָעַ. סְפָאַיְעָן נִישָׁט גַּמְפָאַכְתָּ קַיְיָן
וְשָׂעֵר טַעֲקָצִיךְ פָּנוּ אַלְפְּרִילְשָׁעָן וְשַׁהְרַגְלִישָׁעָן סִיבָּה

שומן אינזידראק. דער פאקס אין אוינטער אונד-וואלען זשיגאליס-
פאלטשעניך גלייביגליכט.

וְשַׁחֲדָתָאִיסֶּס: אֲנֵה בָּן אַלְיִין אֲ יַד אַמְּקָעֵב
קְרִבֵּן פָּזָן נְאַזְּרָעוֹשִׂים, צְדִיבָּ וּוּלְכָעָן אַיְךְ וְזַבְּ
פְּרָלְזָעָן מַיְוִן אַחֲרַבְּיט.
אַדְן: פְּאַרְזָאָס הָאָטָן אַיהֲרָ גַּעַשְׁוִיגְעָן?
זַעַן: שְׁחַדְאָתָאִיסֶּס: אֲנֵה תָּאַבְּ אַזְּמָדְבִּיכְעָן זַעַן בָּעָן
קְמִינָן כַּטְשָׁרְבִּיבָּגָן, אָוֹן וְזַעַן אַיְחָן וְאַלְתָן גַּעַרְאָט,
וְאַלְתָן אַיְדָן שְׁוִין דִּעְגַּטְשָׁרְבִּיבָּגָן בְּעַלְזָרְעָן.
אַצְוֹוִיטָעָן וּשְׁחַדְאָתָאִיסֶּס, אַבְּ אַסְּמִילְרִיטָעָן יַהְדִּי
גַּעַשְׁלָעָלָט אָוֹ אַזְּבָט בְּעַשְׁטוֹפָהָן דָּעַרְ רַיְיכָס-פְּטַרְבָּאָד
זַעַן מִן בְּאַמְּרִירָהָן, גַּעַמּוֹת מַעֲזָבָן סְטִיצָעָן אַזְּבָט
יַהְדִּיְרָשָׁע, וְיַהְדִּיְרָשָׁע אַזְּבָטְלִישָׁע אַזְּגַבְּעָטָן. אַזְּה
הָאָבָּגְעָנְדִגְעָסָע אַבְּרָוְיָזָן, אֲוֹ דָעַרְ אַצְטָנְבָּרָ, דָעַרְ דָעַר
בְּאַצְמָאָטָן אַקְּרָבְיָטָרָ, פְּרַיְיכָס-פְּטַרְבָּאָד וּלְכָעָרָ,
וּשְׁבָרְאָלִיסְטָעָן אַרְנוֹגְיָאָגָעָ. דָעַם וְאַמְּ דָעַרְ אַנְיָי

הנתקן פון זילר כמושל פרוס-פריז'קופוואריה. אונטערווערט פררבזן דעם גאנזטען צען זיך פרלענץ'ן זיין, באלל האונטערווערט פון זילר כמושל פריז'קופוואריה.

ברשת פולחנחים, נאר בצליבלהט

ען אונדזיזוינפלער פָּרִיהַיִם, פָּן מִיטְעַלְקָלָט →
בְּפִיאַלְלוֹם אוֹן פָּן פָּרִימָעַם זִיסֶת קָאנְטָרָאַלְטָט
זָאַבְדָּל — אַזְּרַעַל. אַזְּנַח אַזְּמַע דָּרְבָּעָהָסְטִין
אַזְּרַעַף אַצְּזַבְּדָעַן דְּרַכְגַּעַתְעַן דְּאַזְּנַח אַזְּנַח בְּיַעֲפָר.
עַן יַעֲדַעַן יַדְעַן.

בישט פָּוֹגְזִיקִיטֶן, נַאֲרָן בְּצִילְכִּים אֵין זֶ
צְרִיבִי-קָרָאֶפֶן פָּן אַגְּנוּעָר צִירָת שְׂזִין. לְהַסְּדָה-הַסְּמָנָה
לְהַגְּדָעָלָה-וְהַגְּדָעָל, גַּבְגַּלְלָעָר אַמְּפָעָט — אַמְּתָל אֵין
לִי. גַּטְעַ פְּעַטְעַ פְּעַטְעַ פְּעַטְעַ; הַלְּיָוָן קָוְקָט מַעַן אַיְוָן זַי וְזַי אַיְוָן
בְּגַעְוָן מַעְלָה; הַלְּיָוָן קָוְקָט מַעַן אַיְוָן זַי וְזַי אַיְוָן
חַסְרִינָןָת, וּצְרִיבָּה-שְׁמָעוּסָט, וְעַן זַי, דִּי מַעְלוֹת, בעַי
לְאַבְגָּעָן צִי "פִּרְעָמָדָע". דִּי גַּזְוּזְלָשָׁאָפָט וּמַלְכָּבָדָה וּמַעְרָתָה
אַיְצָטָן גַּבְגַּעַן אַיְן אַזְוּלְכָעָט סָאָרִים, שְׁמָרָעָבָט אַיְן
אַלְיָוָן צִי "מַאֲכָעָן" אַיְן קָבְטָוָה-לְרָעָן וַיְהִי-עַד
וְכָסָט, יוֹם שָׁאָף אַגְּנָטְפָעָן פָּאָסְטָכוֹס רָדוֹס, וּוּלְעָן
לְהַעֲגָשָׁן, גַּעֲרִיבָּפָן וּוּרְעָן אַגְּנוּטָעָר קָאנְטָרָאָל פָּן
שְׁמָתָּאָטָעָן אַרְן אָן אַד וּוֹהָה וּוֹטָס יְיָן דִּי סְוָאָרָעָט
בְּסָרְבָּלָאָדוֹן-הַמְּבָאָרָה, חַמָּם

עדי בלאגונזושטט שאר...
אויך אויף די איגטעליגנונגספ און פֿרִיעַס פְּלָאַז
פעסיעס, וועלטלאַפַּאַז, קומען איזט שוועג ע דיזיין.
אלטער, ווועלטלאַפַּאַז, קומען איזט שוועג ע דיזיין.
די ווועג גזעעליגנונגספ און ווישט וויסטן פְּלָאַז
שפּען דערקָאָזֶינָאַס, פְּלָאַז צַצְקַעֲדִיבָּט פְּרִישָׁוֹנָאַט, די
לְפָעַגְעַ נְפָשָׁוֹת. נָאָר פְּלָאַז גְּזַלְיִקְרָאַט, פְּרִישָׁוֹנָאַט
ווּוִוְוִיטָעַ אָוֹן ווּוִירַעַ אָמָּאַל גְּזַלְיִקְרָאַט. די יְזָרְטָאַט
הָאָבָּעַן זַיְדָּשׂ שְׁוִין גְּבָעַטָּאַט אָחָן דַּעַר אַזְנְשִׁינְיאַר,
איָנוּ שְׁוִין מְעוֹד אַזְסָאָקָרָאַט ווּ דַעַר דַּאַזְעַטָּאַר צַיְּגָאַט
וּוְרָאַפְּאָסָאַר. קִין מְמָלָכָה כְּדָבִים ווּעַט נִישְׁתְּקַעְתָּן פְּקָד
וּסְטִיעָן אָוֹן נִישְׁתְּקַעְתָּן מְמָלָכָה פְּנֵי קִינְסְטָלְפָר, טַאַז
וּפְקַד אָוֹן מְוִוִּיקָר.

יז'ושיל קראפֿטָאלִיסְטָעַן און ז'וֹשֶׁעַ אַבְּנָאָסְטָעַן
לַעֲפְּקָמָאָלָעַן וּוְעַלְפָּן זַיְן דֵּי עַשְׂתָּעַן קְרָבוֹתָן. אַלְעָנוּ
פָּאָלָם, סַפְּאָלָעַן מַיר שָׁוֹן נִישְׁתָּלְעָפָן מִיטָּה
שְׁעָה, מִיד דַּאֲרָפָעַן וַיְךָ אָן אַגְּנוּזְעַיְךָ קִינְגְּדָעַן צְוָנָאָדָעַן
טָעַן פָּאָרָן מַאְגָרָעַן. מִיד דַּאֲרָפָעַן וַיְךָ אָן אַגְּנוּזְעַיְךָ
קִינְגְּדָעַן — צְוָנָאָדָעַן פָּאָרָן דֵּי וַיְעַסְּכָּאָלָעַן פָּאָרָן
מַעַן, וּוְלְכָעַ שְׁמִידָעַן וַיְךָ אַגְּנָדָן.
זַאְסָמָעַן זַיְן דָּעַר לִימְדָאָסְטָיוֹן פָּן אַגְּנוּזָעַן
עַרְצְיָהָעַן עַרְצְיָהָעַן סִיסְטָמָעַן וּנִישְׁתָּלְעָנָדָעַן
פְּסָמָאָגָעַן, נִישְׁתָּלְעָנָדָעַן טַאיְזָוָן גְּרָאָמְדָאָטָיקָן, נִישְׁתָּלְעָנָדָעַן
כְּבָעַדְעַן סָאיְן דִּישְׁלָמָן, אָן אַפְּלָוָן נִישְׁתָּלְעָנָדָעַן וּשְׁ
אָיְן אַגְּנוּזָאָדָעַן מִיסְיָעַן וְאָרָן — "אָוִיבָן נִישְׁתָּלְעָנָדָעַן
הַעֲכָבָעַן". נִזְלְלָכָעַן פְּרָאוֹדְקָנְסִילְוָעַן בִּירְגָּאָרָן אַוְיְפָצָן —
פְּרָעָגָעַן זַאְסָמָעַן זַיְן דֵּי הַזְּיפָטָן — אַוְיְפָצָן
פָּנוּן יְווֹשָׁעַ עַלְטָעָרָעַן, יְווֹשָׁעַ לְעוֹדָעָרָעַן אָן אַגְּנוּזָעַן
גְּבָעָלְשָׁאָפְּטָלְכָעַן טַעֲמִינְקִיָּתָן בְּכָלָן.

בדוחה מיט דער טאכטער האבען זיך

ליר מוזען זיך שוין צופאסען צו די ניעס אציאלאע פארמען

פּוֹזֶן לְעֵא כָּעַנִּיג

יש לנו יין או סיאנו אמרת. אבער אויב יא, דאך טען) און אויסנצענדיג דעם טראדייצאנעלען "וְיִצְחַץ מֵאַבְלִילּוּרִיט אָנוֹ אַגְּוּשֶׁטְרָעָגֶט וּוְעַרְעָן אַגְּבָדָה טען ווילען, והאם ענגלאנד האם איצט צד יהdat –
אגעツ נאציאנאלע גאנזונ פאָס צופאָסן זיך. מזען אונזערע אַמְתַּע וּוְיִתְזֹהַרְדִּיגְעַט פָּאַלְקָס –
יעדער טראפען פון אַגְּזָעָר פָּאַלְקָס לעַפְּנָס. פְּרִיהָרֶר אָנוֹ פָּאַלְקָס-פְּאַרְטִּילְיאָן וּהָעָן דָּרְגִּינְיִיכְּפָּן
עהיגקיס, אָנוֹ לעַבְּנָס וְלִילְעָן, דָּאַפְּעָן אַיצְט אַגְּעָז. דעם מאקסימום ווּס אָינוֹ מעַלְיהָ צוֹ דָרְגִּינְיִיכְּפָּן
טרענְגָּטָס וּצְרָעָן, כְּדִי מֵיר זָלְעָן נִישְׁטָן צָוִיְּבָן אַין פָּאַלְעָסְנִיעַ
ערְעָן צְוִישָׁי דִּי אַיְוּרְגָּעָן קְרוּמָעָ צִיהָן פָּון דַּעַר
דאַס לְאַנְד אָנוֹ אֵלָנְד בְּכָל... מְדֻבְּרִיּוֹת זָאָר
פָּעָן מֵיד אַיצְט גְּרִיטָס דִּין צִוְּיָה פְּאַקְעָרָט מִיט אָגְּזָעָן
וְעַדְעָן רְיוּאַלְזָעִיךְ, אָנוֹ וּוְלְכָעָר מֵיד וּוּנְעָן
חוֹזְן אַיְיָגְעָכָאָפָּט.
אוּף נְסִים קְפִיעָן מֵיר זִיך שָׂוִין נִישְׁטָן פְּעָרָלָג –

ען; און בי מאשינען אוון סטטסמען, בעס מסען אונטער קירטס בעזיאויסטען, קלארקייטס אונט ערער, זיין, און צווריטען: מיר מוואען רפוזויזערען, זיין, וויל מלוי דהווען האבען אוון אבערן אונטער טעם, ווילכלען אוין און ווילצער גאנצע ערוצ'הונגס-סיס-די אלע אנדערע פולקלער צו פערלידען פון די זעלע ערוצ'הונגס-סיס-די קומפונידען אידנונג, אוין הוויז און אונטער נישט זיין אונטער ערוצ'הונג, אוין מיר שלען אייזנברג דיב זויזויזע לעבענס-וויזטיגע פרא-גע אויר אונטער סדר להו. צי ס'וועט קוונען אַאנְטְּבִּינְדְּ נִישְׁתְּ אָנְשֵׁדְעָנְגָּן אַלְעַ אָגְנוּרִיעַ שְׂקָפָּה עֲרִישִׁעַ כְּחֹות.

טְפִּיאָזִיְּנָאָלָעָר, צי אַנְצִיכְעָלָעָר סְאַיְּאָלִים, מִיְּמְוֹעֵן דַּיְּנָה גְּרִיטָס פָּאָר דַּיְּצָוִי מַעֲלִיכָּעָד אַדְּרָה אַבָּעָד יְעַרְעַן יְדַעַן וַיְיַדְעַן, אָן עַד קְעָן צְיִיעַ אַידְנוֹגָנָעַ, בְּזִוְישָׁן וּוְלְכָעָן דַּיְּהִוְנִיטִיגָּעָפָעָל שׂוֹן זַיְן לַעֲפָעָן אוון דַּאס לַפְּבָעָן פָּוֹן דִּינְעַע קִינְדְּצָעָה עַקְעַל וְאַקְלָעַן זִיר: דַּיְּנָאִיאָנָאָלָעָר אַכְּזִיאָלִיטִישָׁעָ; נִישְׁתְּ אַנְצִיכְעָלָעָר לְוִיתְדִּיעַן אָן דִּיעְרָעָ אַידְנוֹגָן דְּבָרָלָעָן אַלְמְבָרָהָלָעָן אָנוֹן, בְּשָׁוָם.

אונן די אנטערזאגאנאלסאנטאליסטייע. דזעלע איזסראלהען און השותה.
 פאָזֶ דער ערישטער מעגליכקייט איזו דאַ בֵּין: גוט צי' שלעטס, נאָזֶ עס מוי קומען אַ געזעל
 אונז איזין הײַטען רופאה: אַ אייגען לאָנד! אַונגעַד אַי. שָׁאַפְתָּ, וְעַלכְּבָּד וּפְשָׁת וַיַּן אַקְצִינְגָּל אַונְן יוֹסֶפְשָׂאַפְתָּ
 זעַן לאָנד. איזו בעשעַט דּ מעַשְׂתָּהִיט זָלְ בָּאָן, לְךָ אַגְּנָיוֹרָט. אַ מַּאֲשִׁיר גַּעֲלָל שָׁאַפְתָּ, אַן יָזַל
 אַכְּבָּעַן דַּעַם טְמַאִישָׁעַן (וּוּ מִיר גַּלְיְּבָעַן) עַקְסְּפָעַי, כְּלַי יְעַפְּרָז מַעַנְשׂ וְלַטְמַזְעָן דִּין אַ גַּזְיְּנָבָט שְׁרַיִּיט
 הענט פְּנֵי נַאֲגַזְאַלְעַן סַאֲצִיאַלְיָום, אַונְן יְעַרְעַס פָּאַלְקָן
 וּוּפָס וּרְקָאוּעַן סַאֲצִיאַלְיָום בֵּין אַיִּגְעָנוּם טִישׁ^{טִישׁ}
 אַן מוֹעֵן מִי וְאֵם עַיְגִינְשָׁעַ אַונְן אַינְטָבָסְיָוָר
 אַגְּבָּהָעָן מִיטּ דָעַ בּוֹיאָנְגָּפָן אַזְעַלְעַד, אַזְעַזְעַזְעַן דִּימְשָׁאָנד, אַזְעַזְעַזְעַן
 וּוּפְשַׁט אַגְּזִינְד גַּעֲדוֹהָהָט אַזְעַלְעַד לְעַנְדָעַד, אַזְעַזְעַזְעַן גַּעֲרוֹעָן
 אַלְעַט שְׁמַטְאַטְמַטְמַעְדִּישׁ חַחְתָּ, וְאֵסֶם כִּירְפָּרָ
 אַלְגָּאַיְינְקָן אַגְּזִינְד, אַזְעַלְעַד מִיטְלָאָן — מַאֲצָעַטְיָילָעַ
 אַזְעַזְעַזְעַן הוֹיְטָעַטְבָּלִיךְ אַזְעַזְעַזְעַן — מַזְעַן אַיִּינְ אַ
 עַזְעַזְעַזְעַטְבָּלִיךְ וְעַרְעַן פְּאַלְעַסְטִיבָּעַץ אַלְעַזְעַזְעַזְעַן אַזְעַזְעַזְעַן
 אַזְעַזְעַזְעַן אַזְעַזְעַזְעַן הַיָּים. דָרְכֵיכְן פְּעַלְקָרְפָּר בְּבוֹדָ, אַונְן דָרְכָן, דָרְכָן
 אַזְעַזְעַזְעַזְעַן בְּעַזְעַזְעַזְעַזְעַן מִיטּ דִי אַיִּאָפְרָז (וּוּלְכָלָעַ
 עַזְעַזְעַזְעַזְעַזְעַזְעַן נַאֲבָעַלְעַר אַונְן מַעַשְׂלִיכְבָּעַר וְוּזְעַזְעַזְעַזְעַזְעַזְעַזְעַן)

עט מינו שׁוֹן זַאכְסָט זֶר, אַצְטִיד, בֵּי קִינְגָּס דַּיְן
סְפָק נְשָׁתָן זַיְן אוֹ אַזְנוֹעַר אַצְטִינְגַּע סְפָאַצְיָאל עַזְגָּדָע
מְלַשְׁעַ אַזְדוֹתָן: גַּפְפִּינְס זֶר אַזְן אַיְבָּעַדְבָּגְּרָאַז
צַעַל, הַצָּלָל זֶר אַזְן אַיְבָּעַדְבָּגְּרָאַז; אַזְן אַזְלָע אַצְזָע
סִינְגַּע יַסְהִירָן אַזְן פְּלַדְפְּלַדְנְגָעָן זַוְּנָעַ פְּרַדְקָעָן

און סיכטאטמאןן זון דעם פראצען.
זי אט דער חבל לדרה פון דפֿר בײַער געזעל-
שאפט, ווועלען אין אלע לענדער אָנְגַּעַמֵּן קְפַּתְּחָן
סְּנִיאָפֶלְּ רְעוֹאָלְּ צְיָגָעָסְּ פָּאַרְמָעָן, אָנוֹ זַי דַּפְּרָ
אי בערגאנט פְּרָאַצְעָסְּ ווועט אַין אַלְיִינְגַּעַ לְעַבְדָּעַר אַרְיָה-
בערגעהן מְזֻהָּר ווועיגַעַ בְּהַדְגָּה עַוְּאָלְּ צְיָגָעָסְּ
טיַשׁ, קְעָן וְאַךְ דְּעַרְיוֹנִילְּ קְרִינְעָר וְיִשְׁתְּפָרָאָוִיסָּאָגָעָן.
וְכָרָר אַיְן אַפְּפָעַ אַוְ מִיר זְעַנְעָן אַין דַעַט סְאַמְפָעַ
געַדְיכְּסַט פָּה אַלְיִטְמָאָרִישָׁפָר אַיְבעַרְגָּאנְגָּה תְּקוֹתָה. פָּס
אייז אַזְּדָחָ, דְּאַכְּטָ זִיךְ, פָּאָן אַלְעַמְעָן קְלָאָר, אַו זַעַר
אי בערגאנט אַיְן פָּוּן אַקְאַפְּטָאָלְּ סְטִישָׁ אַבְּ�וֹיְדָהָר
לְטַשְׁעָרָ ווַיְיַצְאָפָט, זֹא אַ מְעָדוֹר רַאֲצָאָבָאלְ
סְאַיְאָלְּסִיטִישָׁ.
נָאָז אַזְּעַלְכָּעַ עַקְבָּאַכְמִישָׁ קְרִיזְסָעַן, זַי דַעַר
אַצְּטִיגָּעָר, מִיטָּזִי צְעהַגְדִּילָגָעָר מִילְּאָגָעָן אַרְבִּיטָס
לְאָזָעָ, ווועלעָן שְׂוִין דַי הַלְּינְטִיגָּעָ דַעְמָאָקָ אַטְּיִיעָ —
דַעַר אַרְבִּיטִישָׁ קְלָאָס אַוְ דַי מִיטְעַלְעָן קְלָאָסָעָן —
וְיִשְׁתְּפָרָאָגָעָן.
די גַּזְוִיסָע אַוְ דְּעַרְיוֹנִילְעָן וְיִשְׁתְּפָרָנְטִיפְּרָעָן
פְּרָאָגָעָ אַיְן: צַי דַי קְמַעַנְדִּיגַעַ סְאַצְּיָאָלְּסִיטִישָׁעָ זָאָר
אַזְּבוֹן יוֹסֵט זִיךְ אַיְוֹטָעָן אַצְּיָאָבָאלְעָן צַי אַ נְאָצָעָן.
קְאָלָאָצָע.

וואר איז אבעט איזט, ווי געזאגט, פאר אלענונג
(אפֿילו פֿאָר) אַקְסְּעִירְוֹאַטְּאַרְעֵן אָן אַינְדּוֹסְטְּרִיאָלִים
טְּעֵן) קְלָאֶר, אָן אָז אָזֶן אַגְּנָעָהָעַן ווַיְיָטָר קָעַן מְעֵן
שְׁוֹן נִישְׁתַּחֲוֵן. אָז דִּי קְאַפְּטִיאַלְסְּטִישְׁעַן ווַיְיָטָר שְׁוֹן
פְּיִיעַן הַבְּעֵדָעַן, אָנוֹ רְבִיעֵיד קְאַגְּרוּעָנֵן, הָאָט שְׁוֹן
איְהָרְךָ לְהַטְּבָאַתְּשִׁעְמִיסְעַ דְּרִיכְבָּעַיְוֹדָה, אָנוֹן אָז דִּי
מְאַדְעַזְעַן טְבָכְיַיךְ אָזֶן דִּי. הַיְוִינְטִיגְעַן דְּעַמְּקָרָהָתִיעַם
זְוִיטְגָּוָעַן זִיךְרַן וַיְיָצַר לְעַבְעַן אָין אָזֶן. רַאֲצִינְאַגְּלָעַד
סִינְגַּר שְׁטוֹן ווַסְּפָגְטָשְׁאַפְּטִילְדִּקְאַגְּטָרָלִיטְטִיעַן ווַיְדַתְּ
שְׁאַפְּטִילְדִּקְאַגְּטָרָלִיטְטִיעַן.

אברהם אבנו עזרה

דער פֿאָטְפֿרִי מיט דער פֿאָטְפֿרִי זַאנְפֿעַן אָז
הַאָצִיגּוֹ בְּעֲגַרְלִיסֶט.
חולדה האָז וֵיהֶן צָה אַהֲם נְאַזְוּנַס צְוַאנְזַעַט
אָזְנַן אַגְּבָהְיוֹבָעַן:
— פֿאָטְפֿרִי אַירְךְ הָאָמֵב כִּימֵט דֵּי עַפְעַט זַוְיכְטִיגָּעַט
צָוּ רְעַדְעַן. אַירְךְ בֵּין גַּעֲקֻומְמָעַן צָוּ דֵּי זַיְהָ מְתֻזְדָּה
זַיְהָן, פֿאָטְרִיכְטַעַן מְיֻין דְּנָה, אָזְנַן דֵּי, אַלְסָן רְחַמְנוֹתָי
דִּזְגָּעָר, עַרְבָּאַעֲמָנְזָגָר טָאַטָּע, וּוּעַסְטוֹ מִיר זַיְכָּעַר
מוֹחָל זַיְהָן, פֿאָהָרְעַדְגָּג מִיחָה פָּונְהַיְינַט אָז לְוִיסְטַדְעַן.
פֿאָטְרִיכְטַאָג.

יְהוֹרֶה הָאֵת וַיְהִי צָלָאָכְתָּ. רְהָאָתָּ זֶה נִשְׁתַּחֲוָתָּ שְׁרָעָקָתָּ, אֲזֶן דִּין חַוְלָדָה וְאֶל בַּעֲגַעַתָּן אָזֶא שׂוּפְעָזָן וְבָדָן, אַיִלָּפָן וּוּלְכָעָן זֶה וְאֶל בְּרוֹכָעָן בְּעַטְעָן זֶה? פְּאַרְצֵיהָנָגָן.

— אֲבָעֵר, פָּאַטְעֵר, הַיִנְטֵן גַּעַם מִיחָה עַרְנֶסֶט!
— אֲזִיב אָזֹוֹג, רַעַד!
וְעוֹן חַלְדָּה הָאָזְפָּרְעָנְדִינְגָּמָט אַיָּהָר גַּעַשְׁכְּטָע,
חוֹזָקָה אַתְּ פָּאַסְרִיט מִימָּצָא אַיְטָר בַּאֲמָאָן אָוָן וּעְזָב
גַּעַן דַּעַם, אָוֹ דַּהָּאָן אֵיהֶם גַּעַשְׁרִיבָעָן אַתְּ בְּרִיף, אַיְן
וּוּלְעַלְכָּעָן זַי אַיְן מַזְדִּיעַ וּוּעַגְעַן אַיָּהָר גַּיְשָׁת קַמְעָן

אַלְפִּין אֲקָסָן-קָאנָט, אֵינוֹ יְהוָה גַּזְוָאָרָעָן דַּעֲצִיָּה
טוּצָרָת. וְאֵין דַּבָּר הַאֲבָעָן אִיהָרָע וּוּעְרָתָר גַּעַץ
קָלָנוּגָעַן אֵין וַיְיַעַן אַוְיַעַרְעַן.

- יא. פְּאַטָּעֵר, אֲזֵה בֵּין פֶּס וּוּפֶס. גַּיס אַמְּגִינָּה
בַּיד דִּין צָדָקָן!!!
- אָנוּ וּוָאָם הַאֲתָה ذָה בְּעֹזָאַלְגָּעָן נִישְׁתָּחַת
עַדְפְּלָעָן דִּין צְוֹאָגָן? אָנוּ מְלָט וּוָאָם הַאֲסָטָן זִין?
פָּעָרְתִּיוּגָט?

— אין בריך ה'גב איך איהם אַלְפִירִיכִיגּוֹ פָּר
קלערט, או די פֿערשֵידֶגעַן עַזְדַּפְעַנְגֶּגֶן אָנוֹן פָּאַסְכָּל
רַגְעָנָן, וְאֵן האַבְּגָעָן זַיְה בְּיַי אָנוֹן אַינְן שְׁטוֹב פָּר
פֿלוֹיטִישׁ וְעַה 19-שְׁטָעַ דִּים)

כליליגט אויף גאנדערע צויז, געלמענדיג זיך מאן. דאס זונגען פונזינעם, וואס מאן אוין נישט איזט שטאגט צו דערגרונטערען. נאך נישט געווען איז איזם.

ר' יהודה הילוי אינו געוווץ פלאט אויך און פילאופאי. בי איהם האט גענומען די אויבער אונד מעהדר דאס נספיהל, ווי דער שכט. דערבער גענצען די פנים שריליבען אַרְזִיכָּעָטָע מײַינְגֶּעָן עליכע האבען ויך געשטיינ אַוִיפָּן קאָלטָען שכט שט געוווץ פאָר איהם אַיבָּעַצְיָיגָה, האָס די אַלְמָא אַבְּאָתָה אַיְלָה אַיְלָה אַיְלָה לְיִכְתְּבָּה גַּעֲקָאָט אַפְּחָרְעָגָן. ר' יהודה אַיְלָה אַיְלָה אַיְלָה קִיְּוֹן אַטְּלָאָנָאָלִיסְט, נֵין! ער האָס אַר גַּהְאָלְטָען, או די רַאֲצִיעַ, דער שכט האָט גַּעַנְגַּעַס גַּרְבְּעִיצְעָן בֵּין וּוּאַנְגַּעַס זַיְקָעַגְעָן. וּיְשַׁעַר צַעַחַן אַזְדְּרָעָז אַיְגָעַלְיָהָט.

בישט איזוי וו פס מיטשען די קאראימען אונן דיא פְּרָכְנָה קִין מֵהֶה זוֹ כַּפְּרָשְׁפָּעָה, — אַמְּבָּגְנָה יִמְּלָא
פְּרָכְנָה קִין מֵהֶה זוֹ כַּפְּרָשְׁפָּעָה, אֲזַמְּנָה דָּאָרָף פִּיהָרָךְ קַעַנְעָן דָּאָרָם,
פְּרָכְנָה קִין מֵהֶה זוֹ כַּפְּרָשְׁפָּעָה אֲזַמְּנָה אֲזַמְּנָה שְׁפָעָה אֲזַמְּנָה אֲזַמְּנָה
דִּינְעָן. נִיְּנוּ! מַנְוָן דָּאָרָף זִיךְ פַּעַלְאָדוּן אַזְּרָיךְ דִּי
אֲבָהָה, וּזְאָס אַזְּרָיךְ דִּי אַזְּרָיךְ גַּעֲוָעָן דִּי גַּעֲלִיכְעָה הַשְׁ-
גַּחַת, אֲזַמְּנָה וּעְגָנָן בְּגַוְעָן בְּקָאִים (*).
וַיְיָן בְּגַנְצָעָר עַטְוֹזָקְלָטָעָרִי דָּעַקְנָגָס אַזְּאָרָאָט
אֲרָבִיָּת אַלְצָט אַזְּבָעָנְסָנוּוּ. רַעֲגִירָת אַזְּרָיךְ יַעֲרָעָי
כְּלִינְגָּו, וּוְלְכָעָ אַזְּיָן בִּישְׁט אַזְּיָן אַזְּיָנְקָלָאָגָן מִיטָּזָן
דִּי פַּעַלְעָר, וּזְאָס גַּעֲפִינָּת זִיךְ אַזְּיָן דִּיְן הַאנְד, אַזְּיָן
אַזְּיָן בְּעַזְוֹגָנָג, פְּלָמָּאָבָעָנְדִיגְג דִּי בְּרָעִינָן פָּנִי דִּי
בְּלָעָטָעָר מִיטָּזָן וּיְיָן שָׂאָרְפִּינְגָּעָ בעַמְּרָקְנָגָעָן, וּעְלָל
כְּעַשְׂוָעָקָעָן אַזְּנָטָעָר דִּי יְסָדוֹת, דָּלָ פְּגָדָאָמָעָנָטוּ
פָּגָנִים פִּילָּאָזָפִישָׁעָן, אַפְּעָרָה בְּעַטְרָאָכָט פָּנִי אַיהֲם
פָּאָ אַזְּרָיךְ אַפְּלָפְלָלְדִּיגָּעָן, סְפָּאָלָאָסְטִישָׁעָן בְּנִין.

בכלל, אזו אַ שָׂאֵד דִ מְהָ אַן דָּקָס גַּיְבָּלְעָן פָּנָ רַיְבָּקָן "סָאֵר הַכּוֹנוֹת" — בְּגַמְפְּרִיקָן פָּנָ אַיבְּרוּעֲצָר.) דִ זְדוֹיְגָעַ גַּעֲדַגְקָעַן דַּעֲגָעַן אַרְיוֹסְגָּעַנְעָמָן פָּנָ רַיְהָדָה הַלְּיָס "סָאֵר הַכּוֹנוֹת" — בְּגַמְפְּרִיקָן פָּנָ אַיבְּרוּעֲצָר.

— 10 —

ר' יהורח הלו און זיין טאכטער

ר' יהודה הלי איז געזעטען אין זיין צימער
פְּרַגְּבָּזְבָּגְּגָן אֲבָעֵר אֶ בָּךְ, וְאֵסְ הַצְּטָא אַיִּחָה
אַשְׁקָן אַבְּטוּרְעִירְטָן. הַאַט אַוְיסְעַדְעָם פְּאַרְ אַיִּהָה
בְּנַדְעַזְ וּוֹרָק, אַיְן וּוּלְכָטְן אַלְעַ זַיְנָע גַּעַדְאַמְ
אַיְן חַוְשִׁים זַוְגָעַן גַּעַוְתָּן קַגְבְּצָנְטְרִירִיטָן, אַיְן
בְּנַיְשָׁת גַּעַדְעָנָקָט. קַיְינַ שָׁוָם זַאְךְ אַיְן אַיִּהָם אַיְצָה
טְגַבְּגָעַנְגָּבָן. וְאֵטָט נַאְרָ גַּעַלְעָבָט אַיְן זַעַם
אַלְמָן, אַיְן וּוּלְכָעַן דַּעַר אַוְיָזָר פְּנַן גַּעַנְבְּעַבְעַן
הַאַט אַיִּהָם אַיְלְגָעַפְּהָרָט. סְחַצְתָּא אַיִּהָם עַזְעַט
הַאַט דְּאַבְּסְטָרְאַקְטָוּ וּוּלְטָן, דְּ וּוּלְטָן, זַוְאָס אַיְן
זַעַם זַוְילָט פְּנַן מַטְטַפְּעַץ, פְּנַן גַּשְׁמִיוֹת, אַיְן וּוּלְטָן
עַס הַעֲרָשָׁת נַאְרָ דִּי אַזְעַע, דַּעַר גַּיְיסָט.
דַּאס בָּךְ אַיְן אַרְלִים פְּנַן דַּעַר פְּעַדְרָר פְּנוֹן
בְּנַעַמְבָּאַעַנְד. אַיְן הַעֲכָסָט - פְּלַקְאַדְשָׁתְדוֹידָן
הַאַט שְׁפָאָה. ר' יהודה הַאַט שְׂוִין וּוּגְעַפְן זַיְן
שְׁפִיבָּעַן גַּזְהָעַטְמָן מִטְּסְלִיכָּעַן חַדְשִׁים צָרִיק. אַיְן
וּוְהַלְּלָל עַד הַאַט נִישָׁת צְגַעְלִינְגָּט קַיְינַ מִיהָ אַיְן
בְּלִיחָת, הַאַט עַר עַט אַזְוִי לִיכְיכָם נִישָׁת גַּעַקְאַנְטָן בְּעַזְעַן. נִישָׁת גַּעַלְגָּגָן צַוְּ קַרְגָּעָן קַיְינַ קַאְפְּעַע זַעַם.
אַבְּגָעָר נַאְכָדָעָם, וְוּ עַר הַאַט בְּעַצְהָלָת אַסְמָן
אַיְבְּשָׁוְרִיְּבָעָן. הַאַט עַר עַס עַבְדָּלִיךְ וּוּבְרָאַמְּ
אַלְמָגָעָן. סְוַאְלָט דָּאָר אַבְּצָמָן הַיּוֹצָא נִישָׁת פְּאַרְ
בְּזַעְדָּרָעָן, וְזַעְן נִישָׁת ר' יהודה זַאְל אַוְנְטָעָר
עַט עַט אַבְּרָשְׁמִיְּבָעָר, הַאַט אַיִּהָם וְאַזְאָר זַעַם
גַּעַנְפָּעָן, וְזַעְרָה הַאַט זַיְהָ אַוְיסְגַּעַעַט, גַּעַם
שְׁגַעַלְעָר צַו הַאַבָּעָן פְּאַר זַיְהָ דַּאס וּוּרָק.

זאת בוה' והאט' גב'וואלט דין פון גראיסטן וו-פֿרְנָסְטִין
אַבְּגָעֵן-מַעֲכָנֶן. אַ הַכְּסָט - פִּילָּאָגְגִּישׁ-שְׂתָּהִירְיָה
סְטָס וְהַטְּפָטְרָפְרָבִּירְטָס צְוָהָכָבָעָן אַ סִּיכְמָעָעָז צְוִישָׁמָעָז
הַזְּדִישָׁעָז תֹּרְהָה אָנוֹ דָעָר גְּרִיכִישָׁעָר פִּילָּאָזְבָּאָז
צְאָלָלָט דְּזַעְרוּיְזָעָן, אָנוֹ צְיוֹישָׁעָן זַי בִּידָעָ עַקְוִין
סְטָס גִּישָׁת קִין שְׁטָם סְתִירָה. אַדְרָבָת, דִי פִּילָּאָזְבָּאָז
זַאְן אַ שְׁטִיכְזְּגָטְקָט פְּרָר דָפָר תֹּרְהָה, אָנוֹ יְהָוָה
יְהָוָה הַאֲטָם אַיְצָט גַּעֲקָרְגָּעָן דָאָס וּוְדָק אָנוֹ זַי
הַדְּבָר אַלְעָזְבָּאָז לְמֻודָּם אַלְעָזְבָּאָז.

מארגנידיגע גארטן-פֿרְדוֹןִיַּלְזָנֶג איוּ הַלְּפָנָאוּ

לטובה די באראבאו-שולגען

די נארטען-פֿרְדוֹןִיַּלְזָנֶג לנטובה די בארא-
באוּ-שולגען, וואס ווערטן יצחוּ יהרליך איבגע-
ארדונט אין העלונגנו פֿרְדוֹןִיַּלְזָנֶג זיך שטעדיין
אין גָּוָמָת פֿאָקָם-פֿרְדוֹןִיַּלְזָנֶג צוֹלֵיב דער רִיכָּ-
סִיטָּן פֿרְגוּרָם.

הַיְּ-יאָהָר אֵין דָּאָס פֿרְגוּרָם פֿוֹן דָּעַר פֿערָ-
וּוּלְזָנֶג בעונדערס רִיךָן.

אַחֲרַן דָּעַם קִינְדְּרָכָר אָן סִטְמָגִינְסְּטָן
אַרְקְעָפָטָה, וואס וועט אַוְיסְטָהָרָעָן פֿאָקָם-לִידָּעָר
אָן פֿאָקָם-לִידָּעָר מְוִיקָן וועט פֿאָקָם-לִידָּעָר אַוְיךָ דָּעַר
פֿסְטָרָדָה אָן אַוְיךָן וּוּסְטָרָדָה אַגְּרוּסְטָרָדָה.

סְפָּסְטָן.

אָן דָּעַם פֿאָקָם-פֿאָקָם נְעַמְּעָן אַגְּנוּיָהָן
מְגַנְּבָר אָן פֿוֹרְזָן גְּרוּפָן פֿוֹן סִטְמָגִינְסְּטָן
-שְׁמָעוֹן- וּוּי אַזְּקָן דִּי שְׁעוֹרָ-פֿאָקָם-לִידָּעָר
חַן שְׁרָבָּן. סִטְמָגִינְסְּטָן-קִילָּוּת-סִטְמָגִינְסְּטָן אַזְּקָן דִּי קִינְדְּרָ-
גְּרוּפָן וּוּפָלָן אַוְיסְטָהָרָעָן פֿאָקָם-לִידָּעָר אַזְּקָן אַ-
גְּנוּסְטָמִישָׁה אַיְבָּגְּנוּנָן.

סְאַיִן סְפָּעָצְיָה גְּנוּזָרָגָט גְּנוּזָרָגָט פֿאָרָ-
דָּעַר קִינְדְּרָ-פֿרְדוֹןִיַּלְזָנֶג. סְוּוּם פֿאָקָם-לִידָּעָר
קִינְדְּרָ-דִּפְפִּילְגָּר אָן שְׁפִּיכָּן אַוְנְפָּרָדָר דָּעַר בְּ-
גְּלוּיְטָגָן פֿוֹן שְׁפָּעָצְיָה-אַרְקָעָסְטָר, יְצָדָעָס קִינְדְּרָ-
בְּקָוּמָן אַתְּהָנָה.

דִּי פֿעְנָטָן-לְפֿאָטָר וּוּסְטָרָדָה אַזְּקָן
אַרְדָּעָן אַיְזָרָהָן מִטְּשָׁע וּוּרְטָפָלָעָן
פֿאָנָטָן.

פֿוֹן אַזְּדָרָאָוִיסְקָאָה

די קִפְּגָּזְלָאָזָעָן פֿוֹן אַזְּדָרָאָוִיסְקָאָה
מִטְּשָׁע אַזְּדָרָאָוִיסְקָאָה פֿוֹן קְרָאָבָקָע אַזְּמָעָן
טַעַם סְעַדְעָן פֿאָזָעָן מְגַנְּבָר וּוּסְטָרָדָה
דָּעַם 13. יְנִי — 3. גָּמְטָמָאָגָן.

קִינְדְּרָאָזָעָן דְּזָרְעָן יְרָדָן וּוּנְדָעָן אַיְזָ-
לְאָיָעָן צְעַדְלָאָגָן 21 מִיטְּשָׁע פֿאָרְוּגְּלִיכָּעָן-אַקְּמָעָן
סְטָן אַזְּנָעָמָן טָעָמָן.

גְּרוּסָאָר טְפָנְטְּרִיכָּעָר מְשָׁפָט אַבְּעָר הַיְּטָלָעָרָן

דָּעַם קוּמְבָּהָן מִטְּזָהָן, דָּעַם 14. צְעַדְעָן יְזָ-
גָּרָעָן 8,45 אַזְּעָדָר קְמָת פֿאָזָעָן אַזְּנָעָמָן
מְבִיאָע אַגְּוִיסָעָן עַפְּנָטְלִיכָּעָר מְשָׁפָט בְּעַמְּדָקָט עַפְּסָ-
לְעַמְּדָקָט בְּעַמְּכָטָן דִּי הַלְּטָלָעָר-עַרְשָׁיָה
אַלְעָגָעָן וְאַזְּמָעָן אַזְּנָעָמָן אַבְּעָר וּמְלָעָט
פֿאָזָעָן דִּי טְפָנְטְּרִיכָּעָר אַזְּנָעָמָן אַזְּנָעָמָן.

דָּעַר הַוִּיסְטְּ-מְאָמָנָת אַיִלְמָן מְשָׁפָט וּמְלָעָט
דִּי קְלָעְלָגְּנוּגָן דִּי הַוִּיסְטְּ-מְאָמָנָת דִּי פֿרְאָלְקָהָן
לְפָלָאָגָן, שְׁעַדְעָאָזָהָן פֿאָזָעָן אַזְּנָעָמָן
מִלְּיְגָבְּלָאָטָן אַזְּנָעָמָן אַזְּנָעָמָן
דִּי טְפָנְטְּרִיכָּעָר שְׁיְמָנְטְּשָׁעָלָעָר.

דָּעַר זְוַיְמָנְגָּשְׁטָפָלָעָן פֿוֹן גְּרִיסְטָט
פֿאָזָעָן-צְעַדְעָן — דָּרָ. גְּאַטְּלָבָּן — דָּרָ. שְׁרָדָ. שְׁרָדָ.
סְטָפָנְזִיקָּיָן.

אַזְּנָעָמָן גְּוּרְוּעָמָן זְוַיְמָנְגָּשְׁטָפָלָעָן, וְאַזְּנָעָמָן זְוַיְמָנְגָּשְׁטָפָלָעָן
אַזְּנָעָמָן זְוַיְמָנְגָּשְׁטָפָלָעָן.

אַזְּנָעָמָן זְוַיְמָנְגָּשְׁטָפָלָעָן, וְאַזְּנָעָמָן זְו

